

Problematika rusko- české ekvivalence

Úrovně ekvivalence

- ✓ lexikální
 - strukturně-sémantické
 - slovotvorné
 - lexikálně stylistické
- ✓ syntaktické
- ✓ stylistické
- ✓ textové

Ekvivalence lexikální

rozdíly v typologické charakteristice R a Č

a) hledisko genetické

R

- otevřenost vůči cizím vlivům
- staroslověnština
- dříve větší vliv řečtiny
- pojmenování turkotatarského původu
- silnější tendence k internacionalizaci
- (přejímání + slovotvorba)
- silnější vliv angličtiny

Č

- menší ochota k přejímání
- monolitní lexikální struktura
- (částečný vliv němčiny)
- dříve větší vliv latiny

Ekvivalence lexikální

rozdíly v typologické charakteristice R a Č
b) hledisko strukturní (slova motivovaná)

R

- větší tendence k analytismu a aglutinaci
- kompozice
- souslovná pojmenování (*железная дорога*)
- aroziční pojmenování (*крем-автомобиль*)

Č

- větší tendence k syntetismu a sémantické kondenzaci
- odvozování (sufixace) (*železnice*)
- univerbizace (*občanka, kazeťák*)

Skupiny slov z hlediska sémantického (obsahového)

- **bezekvivalentní pojmenování**
(пельмени, губерния x knedlík, vinárna)
- **ekvivalenty s různým hláskovým složením**
(каникулы x prázdniny)
- **formálně-sémantické ekvivalenty**
(школа - škola, писать - psát)
- **formálně-sémantické ekvivalenty s různou stylovou platností**
(здравый x zdravý, машина x mašina)
- **mezijazyková homonyma** (стул x stůl, вкусный x vkusný, поздравить x pozdravit)

Sémantické a stylistické rozdíly podobně znějících pojmenování

- **diferenční polysémie** (*ходить* x *chodit*)
- **stylistická diferenciacie** (*лоб, чело* x *čelo*; *рот, уста* x *ústa*)
- **diferenciacie synonymických a slovotvorných řad**

Ekvivalence syntaktická

- R: asymetrický větný model
- vyjadřování bytí a vlastnění
- R: slovesné kondenzátory (přechodníky, příd. jm. slovesná)
- R: infinitivní konstrukce
- rozdíly v oblasti negace
- číselné výrazy
- rozdíly ve valenci sloves a adjektiv

Ekvivalence stylistická

- asymetrie stylové stratifikace R a Č
- ekvivalence stylových registrů
- ekvivalence stylových postupů

Ekvivalence v rovině textové

- ekvivalence textových žánrů a forem

